

8-§. Ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etishni amalga oshirishda moliyaviy hisobot ko'rsatkichlarini shakllantirishning xususiyatlari

50. Ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etishda tarkibidan boshqa korxona ajralib chiqayotgan korxonada ta'sischilar qaroriga asosan faqat mol-mulk va majburiyatlar hajmi o'zgaradi, joriy hisobot davrida uzilish ro'y bermaydi, daromadlar va xarajatlar hisobini yuritish schyotlari yopilmaydi, shuningdek yakuniy moliyaviy hisobot tuzilmaydi.

51. Korxonani ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etishda ta'sischilarning qaroriga asosan qayta tashkil etilayotgan korxona aktivlari va majburiyatlarining huquqiy vorisligi haqidagi qoida ifodalangan taqsimlash balansini tuzish uchun qayta tashkil etilayotgan korxona moliyaviy hisobotining miqdoriy ko'rsatkichlarini ajratish amalga oshiriladi.

Bunda qayta tashkil etilayotgan korxonaning moliyaviy natijalari to'g'risidagi hisobot (2-son shakl) miqdoriy ko'rsatkichlarini ajratish amalga oshirilmaydi.

52. Qayta tashkil etilayotgan korxona ajratib chiqarilayotgan tarkibiy bo'limining daromadlari va ayrim xarajatlari summasini e'tirof etish (topshirilayotgan mol-mulk bo'yicha amortizasiyani hisoblash, bu mulkni saqlash xarajatlari, xodimlarga mehnat haqini hisoblash va sh.k.), shuningdek ajratib chiqarilayotgan tarkibiy bo'lim bo'yicha moliyaviy hisobot tuzilgan sanadagi holatga ko'ra tegishli byudjetlar bilan soliqlar, yig'imlar va to'lovlar bo'yicha hamda davlat maqsadli jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha hisob-kitoblarni amalga oshirish bilan

bog‘liq ma’lumotlarni yoritishda qayta tashkil etilayotgan korxona O‘zbekiston Respublikasining Buxgalteriya hisobi milliy standartlariga amal qilishi mumkin.

53. Ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etishda qayta tashkil etilayotgan korxonaning joriy faoliyati bilan bog‘liq barcha operatsiyalar, shuningdek taqsimlash balansi tasdiqlangan sanadan boshlab o‘tgan davrda amalga oshirilgan qayta tashkil etish bilan bog‘liq xarajatlar vujudga kelgan korxonalar haqidagi yozuvni Reyestrda kiritish sanasiga qadar qayta tashkil etilayotgan korxonaning buxgalteriya hisobida va moliyaviy hisobotida aks ettiriladi.

54. Taqsimlash balansiga asosan, mazkur BHMSning [53-bandida](#) ko‘rsatilgan, qayta tashkil etilayotgan korxona tomonidan aks ettirilgan operatsiyalarni hisobga olgan holda, davlat ro‘yxatidan o‘tish sanasidagi holatga ko‘ra vujudga kelgan korxonalarning dastlabki moliyaviy hisoboti tuziladi.

55. Huquqiy voris o‘zi davlat ro‘yxatidan o‘tgan sanadagi holatga ko‘ra dastlabki moliyaviy hisobotni tuzishda qayta tashkil etish jarayonida olingan aktivlar, majburiyatlar va boshqa miqdoriy ko‘rsatkichlar haqidagi ma’lumotlarni ular taqsimlash balansida aks ettiriluvchi baholashda, vujudga kelgan korxona haqidagi yozuv Reyestrda kiritilgan sanaga bo‘lgan holatga ko‘ra qayta tashkil etilayotgan korxonaning moliyaviy hisobotidagi miqdoriy ko‘rsatkichlardan kelib chiqib qayd etadi.

56. Korxonani ajratib chiqarishda tarkib toptirilgan ustav kapitali dastlabki moliyaviy hisobotda ta’sischilarning ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etish to‘g‘risidagi qaroriga va qonunchilikka muvofiq

unda nazarda tutilgan qayta tashkil etilayotgan korxonaning aksiyalari (ulushlari, paylarining miqdorini aniqlash)ni vujudga kelgan korxonaning aksiyalari (ulushlari, paylari)ga konvertasiya qilish (ayirboshlash) tartibiga muvofiq aks ettiriladi.

Agar ta'sischi qaroriga binoan ajratib chiqarilayotgan korxona ustav kapitalini tarkib toptirish uchun foydalanilayotgan mol-mulkka doir huquqlar qayta tashkil etilayotgan korxona ustav kapitalini o'zgartirmasdan, ajratib chiqarilayotgan korxona ustav kapitaliga badal tariqasida o'tkazilayotgan bo'lsa, mol-mulkning bunday tarzda o'tkazilishi qayta tashkil etilayotgan korxonaning moliyaviy hisobotida moliyaviy qo'yilmalar tarzida, ajratib chiqarilayotgan korxonaning moliyaviy hisobotida esa — ustav kapitaliga qo'shilgan badal tarzida aks ettiriladi.

Agar ta'sischi qaroriga binoan qayta tashkil etilayotgan korxonaning ustav kapitalini ajratish O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlariga muvofiq aksiyalarni konvertasiya qilish orqali amalga oshirilayotgan bo'lsa, qayta tashkil etilayotgan korxona buxgalteriya balansining «Xususiy mablag'larning manbalari» bo'limida ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etish natijasida vujudga kelgan korxonani davlat ro'yxatidan o'tkazish sanadagi holatga ko'ra va Reyestrda yozuv kiritilgan sanadagi holatga ko'ra miqdoriy ko'rsatkichlarga sof aktivlar qiymati ustav kapitaliga va qo'shilgan kapitalga ajratilgan holda kiritiladi (sof aktivlar qiymatining aksiyalarning jami nominal qiymatidan oshishi).

Agar ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etish natijasida vujudga kelgan korxonaning sof aktivlari qiymati ta'sischilar qarorida qayd etilgan ustav kapitali miqdoridan ko'p bo'lib qolsa, o'rtadagi farq dastlabki buxgalteriya balansi «Majburiyatlar» bo'limida «Uzoq muddatga uzaytirilgan daromadlar» va «Muddati uzaytirilgan daromadlar» miqdoriy ko'rsatkichlari bilan manfiy gudvill tarzida tartibga solinishi lozim.

Agar ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etish natijasida vujudga kelgan korxonaning sof aktivlari qiymati ta'sischilar qarorida qayd etilgan ustav kapitali miqdoridan kam bo'lib qolsa, o'rtadagi farq dastlabki buxgalteriya balansi «Uzoq muddatli aktivlar» bo'limida «Nomoddiy aktivlar» miqdoriy ko'rsatkichi bilan gudvill tarzida tartibga solinishi lozim.

Mazkur farq ajratib chiqarish shaklida qayta tashkil etish natijasida vujudga kelgan korxonani davlat ro'yxatidan o'tkazish sanasiga bo'lgan holatga ko'ra qayta tashkil etilayotgan korxonaning buxgalteriya balansida ham ayni shu yo'sinda tartibga solinishi lozim.